

Студентски лист

Педбас

Педagoшки факултет у Сомбору

Број 5 • јул 2018. • година III

ISSN 2466-4405

ИЗДАВАЧ:

Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет у Сомбору
Подгоричка 4, 25000 Сомбор

УРЕДНИЦИ:

Данка Ивошевић
Катарина Плазинић

ЗА ИЗДАВАЧА:

проф. др Жељко Вучковић, декан

САРАДНИЦИ:

Драгана Шћепановић Зуска Жјак
Маријана Букуров Марко Мартиновић
Милена Ференчевић Милош Боц
Мирослава Палалић Срђан Делић

ШТАМПА:

САЈНОС доо, Нови Сад

ДИЗАЈН:

Растко Гајић
Јелена Гушић
Александра Стричко

© Педагошки факултет у Сомбору, 2018

Часопис излази два пута годишње.

САДРЖАЈ:

	Уводна реч уредника	3
	Учитељијада 2018	4
	Алохомора! : Отварају се врата читалачког клуба.....	5
	Где на викенд са друштвом? : Рафтинг на Тари!	6
	Упознај Црвени крст Сомбор.....	8
	Хајде да „рударимо“! : Blockchain, криптовалуте и Bitcoin	10
	Поучавајући друге учимо и сами	12
	Топ 5: Геџети.....	14
	Наши уметници	18

pefas.sombor@gmail.com

Захваљујемо се свим
сарадницима за допринос
у овом броју и надамо се
успешној будућој сарадњи.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

378.6:37(497.113 Sombor)
371.8

ПЕФАС : студентски лист / Педагошки факултет у Сомбору ;
уредници Данка Ивошевић, Катарина Плазинић. –
Год. 1, бр. 1 (мај 2016)- . - Сомбор : Универзитет у Новом Саду,
Педагошки факултет у Сомбору, 2016- . - 29 cm

Два пута годишње.
ISSN 2466-4405 = Пефас
COBISS.SR-ID 305665543

Уводна реч уредника

Искористи тренутак.

Током протеклог семестра имали смо прилику да присуствујемо многим занимљивим јавним предавањима, концертима, изложбама и трибинама на нашем факултету. У истој води се не можеш два пута окупати, стога... Док смо млади, чини нам се да имамо времена за све, али не увиђамо колико тога у животу пропуштамо. Када се студирање заврши и када крене потрага за послом, па посао, па породица, тек онда ћемо увидети безбрижност која нас је пратила током студентских дана. Онда се може десити да зажалимо што се нисмо више дружили и што нисмо боље ис-

користили време током студирања. Имате још времена испред себе, искористите га паметно.

Искористи корисно сваки тренутак.

Ове године наш факултет прославља велики и значајан јубилеј. Од прве уписане генерације будућих учитеља прошло је тачно 240 година. Како је изгледало њихово студирање? Да ли су се они више забављали од нас и квалитетније проводили своје време? Колико могућности за нова сазнања су имали они, а колико могућности имамо ми? Дивна питања за размишљање.

Искористи паметно сваки тренутак.

Учитељијада 2018

У организацији Педагошког факултета Бијељина одржана је дванаеста по реду Учитељијада која је трајала од 12.5. до 13.5.2018. године. Учитељијада је спортско-едукативна манифестација у оквиру које студенти са педагошких и учитељских факултета учествују и надмећу се у различитим спортским вештинама и размењују искуства која се тичу физичког васпитања. Ове године, надметало се десет факултета: Педагошки факултет Бијељина, Учитељски факултет Београд, Филозофски факултет Бања Лука, Педагошки факултет Врање, Педагошки факултет у Ужицу, Педагошки факултет у Сомбору, Учитељски факултет Призрен, Филозофски факултет Пале, Факултет педагошких наука у Јагодини, Учитељски факултет на Мађарском наставном језику у Суботици. Као и претходних година, студенти су се такмичили у мушкој и женској конкуренцији у одбојци, кошарци, шаху и стоном тенису. Такође, одржано је и такмичење у беседништву.

Сви учесници били су смештени у Етно селу „Станишићи“. Наш факултет је имао 29 представника, а освојено је чак шест медаља: у мушком фудбалу освојили смо прво место, у

мушкој кошарци друго место, док смо у женској одбојци, кошарци и шаху освојили треће место. У дисциплини беседништва наш факултет освојио је прво место. Када сагледамо све резултате, ово је велики успех за наш факултет. Овим путем желим да се захвалим свима на борбености и пожртвованости на овом такмичењу. Такође, имам потребу да именујем сваког студента, јер они то заиста заслужују. Педагошки факултет су представљали: Мирослава Палалић, Стефан Ђулинац, Матија Браунштајн, Гојко Килибарда, Никола Бузација, Срђан Малбаша, Ненад Чуљак, Александар Шимунов, Марко Буловић, Ивица Молнар, Валентин Ђурчи, Жељко Савић, Вујадин Миладинов, Никола Јовановић, Бојана Фаћол, Наташа Росић, Сања Болобан, Снежана Гроздић, Јована Огњеновић, Радмила Медић, Клаудија Хајнал, Анђелија Кужић, Кристина Перлић, Сања Абдулахи, Марија Сабо, Милица Плачков, Јелица Радончић, Маријана Букуров и Драгана Шћебановић. Желела бих да се захвалим и доц. др Драгану Цвејићу на указаном поверењу и на одличној сарадњи.

Када су се слегли утисци, могу да кажем да је организација била на високом нивоу, од самог дочека студената, па до такмичарског дела. Из Бијељине носимо лепе утиске и дивне успомене.

Домаћини су били веома гостопримљиви, и у сваком моменту су нам били на располагању. Поносна сам на све студенте који су представљали Факултет. Њихово опхођење према другим учесницима, фер плеј, освојени резултати, па и само понашање у слободно време, треба да буде пример многим студентима. Надам се да ће и наредне године „Учитељијада“ бити манифестација у којој ће студенти уживати.

Драгана Шћебановић

Алохомора!:

отварају се врата читалачког клуба

Једног обичног поподнева, негде око 18 часова, окупила се мала екипа заинтересованих студената поводом отварања читалачког клуба на нашем факултету. Тема је била једна од тренутно најпопуларнијих књига на свету, *Хари Потер и Камен мудрости*. Јована Тополски, студенткиња четврте године на смеру Дипломирани васпитач, потрудила се да нам пренесе свој доживљај ове заиста интересантне књиге.

„Почеци сваке приче су помало труктави, клате се на слабашним ногама наде, и онда или падну или се уздигну високо. Тако је било и са првом књигом о Хари Потеру ауторке Џ. К. Роулинг. Књига је настала док је ауторка преживљавала тешке тренутке у свом животу, а када је била завршена, ни сама ауторка није била свесна какву је заправо књигу написала. Са жељом да напише озбиљан роман за одрасле, написала је озбиљно добар роман за децу, а будимо искрени, и за одрасле који су млади у души, и који не презају од мало чаролије. Ипак, то није био класичан роман за децу, јер је био предугачак и издавачи су мислили да ће бити превише заморан за децу, те да би зарада од њега била мала. И баш као што је у свакој причи ред, дошло је до заокрета. Дете једног од издавача је пронашла књигу остављену и одбачену, и почела да је чита. Како је листала странице, њено интересовање је све више расло, и тако је њен отац схватио да би од ове књиге можда и могло бити нешто, и усудио се да је објави у малом тиражу. Убрзо је дошло до велике експлозије и сви су хтели свој примерак, али и нови део књиге. Тако су многа деца, али и одрасли, упловили у свет магије који је креирала Џ. К. Роулинг, а многи из тог

света никада нису ни изашли, чему сведочи и појава нормалског (читај: нечаробњачког) квидича (читај: спорт у ком се лети на метлама, а учествују и 4 лопте од којих су три зачаране). Ипак, како нормалци не могу да лете, они су овај спорт прилагодили себи, па ако видите гомилу људи са метлама између ногу како трче околу и додају се лоптама, док је један од њих офарбан у златно и покушава да побегне од двојице који трче за њим (са горе наведеним метлама између ногу) немојте се плашити, јер то само нормалци играју квидич. Можда би мање узнемирујућ приказ био видети људе који заиста лете на метлама високо изнад нас.

Мало ко до сада није прочитао бар први део књиге или погледао филм, па можемо рећи да је Хари Потер постао феномен који је захватио велики број људи. Оно што је мање познато јесте да Џ. К. Роулинг активно учествује у добротворном раду, па је приход од неких њених књига из света Хари Потера намењен добротворним организацијама које се баве унапређењем и очувањем живота угрожене деце, као што су организација Comic Relief (књиге:

Квидич кроз векове и *Фантасмичне звери и где их наћи*) и организација коју је и сама основала под називом Lumos (књига: *Пријовесћи Барда Бигла*). Лумос је реч која се појављује у чаробњачком свету, а означава магију којом се призива светлост. Књига *Квидич кроз векове* је књига која наводно постоји и у Хогвортској библиотеци, књига *Фантасмичне звери и где их наћи* представља наводни уџбеник који су користили Хари Потер и његови пријатељи, а *Пријовесћи Барда Бигла* је књига која приказује бајке које би могле постојати у чаробњачком свету.“

Након презентације књиге, атмосфера је била пријатна и крајње опуштена, па су присутни износили своја опажања и закључке, али и постављали питања на која је Јована одговарала зналачки. Она је на изванредан начин пренела своје утиске о књизи *Хари Потер и Камен мудрости*. Њен ентузијазам, знање и страст коју гаји према књигама никога није оставила равнодушним. Заиста је било ужитак присуствовати овој презентацији. Дис-

кусија је била веома занимљива и дотакла се многих аспеката серијала књига о Хари Потеру. Такође, расправљало се и о Толкиновој књизи *Господари прстенова*, о фантазији као појави у књижевности, као и о другим сличним темама.

Када видите да се организује састанак читалачког клуба, навратите слободно, без било какве обавезе, јер то је право место и време да изразите своје мишљење, да учествујете у расправи или једноставно уживате у пријатној атмосфери и саслушате шта остали учесници имају да изнесу. Можда чујете нешто ново што вас наведе на размишљање, запазите да се мишљења других не подударају са вашим, па вас то наведе да изнесете своје ставове по питању започете теме. Све то може довести до једног креативног и поучног разговора, јер само кроз размену мишљења и ставова долазимо до ширења видика.

Читалачки клуб је званично отворен!

Зуска Жјак

Где на викенд са друштвом?

Рафтинг на Тари!

Све што ти треба за то је добро друштво, добар возач, ауто и нешто новца, а страх и нову гардеробу у овој прилици можеш да оставиш код куће.

Моје друштво и ја смо практиковали овакав распоред: кренули ујутру из Новог Сада, пауза у Лозници, кафица, сипали гориво после границе (јефтиније је ☺) и правац у обилазак Вишеграда, јер кад смо већ ту, штета је заобићи га. Прелепо место и мост пун прича су нас мотивисали да опет прочитамо Андрићев роман. Уживали смо успут у природи, често правили паузе, јер је крајолик заиста прелеп и просто дозива објектив фотоапарата. Имали смо довољно времена, јер у камп није било потребе да стигнемо пре 19-20 часова - тада нас је чекала вечера.

Кампова има „гомила“, требали смо се само одлучити у који желимо да идемо. Слични су, разлика је у погледу, јеловнику који нуде и да ли имају

спортске терене (терен за фудбал је био главна занимација мушком делу екипе). У кампу је у цену урачуната храна, спуштање низ Тару, са све црногорским таксама и осталим чудима. Наш аражман је износио 80 евра, са једним спустом, а превоз нисмо плаћали, јер смо дошли нашим колима. Били смо смештени у малим дрвеним кућицама, бунгаловима, по четворо у соби, док су купатила заједничка. Ми смо то доживели као прави Први мај у априлу – камповање у природи.

Река Тара је нешто заиста невероватно за видети, а камоли веслати у њеним брзацима и таласима који те запљускују. Одмах да напоменем, предрасуда да је рафтинг активност само за мушкарце пада у воду. Нас је ишло седморо, три девојке и четири мушкарца и сви смо активно учествовали у веслању и подједнако уживали. Како изгледа тај спуст чамцем... Ујутру вас чека кафа и одличан и јак доручак, јер вам је неопходна снага за спуст који предстоји. Онда долази скипер који вам даје да потпишете папир којим прихватаете да се на своју одговорност упуштате у авантуру. Е, ту се паузира уживање и стиже тренутни страх, бар је тако било код нас. Али верујте, нема потребе за тим, није опасно ако слушате скипера и чврсто се држите ногама за канаве у чамцу. Једина „опасност“ која вам прети је запљускивање леденом водом, повећан ниво адреналина и жеља да поновите. Сам спуст траје неких 14км Таре и 4км Дрине до кампова на Бастасима. Временски, у спуту смо уживали 3 сата, са паузама поред водопада, све зависи од вашег скипера и екипе. Претходно искуство није потребно, али је јако битно ко ће вас спустити низ Тару, јер

Тара никада није шала и не треба је олако схватити, чак ни у августу, када је најбистрија. Сигурно сте чули, река Тара се због своје чистоће назива и “Сузом Европе”, па без бриге можете пити њену бистру и ледену воду где год да се нађете, у било ком делу тока. Треба добро проценити свог скипера, веровати му и потрудити се да атмосфера у чамцу буде екипина највећа брига.

Постоји једно важно правило, све што уђе у чамцац - излази из чамца када се спуст заврши. То значи да све празне лименке, пластичне флаше убацујете у чамцац, никако у воду или на обалу. Сви ми који волимо Тару и природу, а посебно људи који тамо живе, јако су осетљиви кад виде некога да баца нешто у воду или на обалу. То се односи и на пикавце, па ако пушите, када завршите, убаците их у неку празну лименку. Флора и фауна овог дела Балкана је не само ретка, већ и дивља, нетакнута и богата, и представља још једну од значајних одлика прелепих литица кањона Таре и брзака Дрине. И наравно, нек бар неко понесе телефон да фотографише сву ту природу и направи

дивне успомене. На чамцу имате водоотпорну кесу која управо за то служи.

Моја препорука је да идете у мају или почетком јуна, јер је ниво воде тада највиши и адреналин ће порасти сразмерно количини воде, а довољно је висока спољна температура тако да је за авантуристе то најпријатнији период. Можете ићи и касније (јул, август), али је тада ниво воде знатно нижи, има и даље брзака, мада није као у мају узбудљиво, већ једноставно и лепо уживање.

Још једна напомена, на три километра од Фоче, али на другу страну у односу на пут којим се иде ка камповима, има јако лепо излетиште Бриони, са рестораном и великом баштом. Обавезно га посетите, попијте пиће и уживајте. Питајте у Фочи било кога куда да идете за Брионе, сви ће вам рећи. А ми смо у повратку направили руту и до Националног парка Тара и одушевили се Бањском стеном и видиковцем.

Маја Букуров

Упознај Црвени крст Сомбор

Црвени крст у Сомбору основан је 1901. године са циљем да олакша људску патњу, са задатком да пружа помоћ угроженим лицима у случају ратних сукоба, природних, еколошких и других несрећа, ради спашавања угрожених живота и здравља људи, ширења знања о

међународном хуманитарном праву и у случају стања потреба за социјалном заштитом и збрињавању, као и са задатком превентивног деловања и просвећивања грађана у области здравствене и социјалне заштите и унапређења хуманитарних вредности друштва.

Снага Организације Црвеног крста јесу управо млади, едуковани волонтери, посвећени хуманитарној мисији Организације, који се све више укључују у осмишљавање и креирање нових, савремених програма, блиских млађим генерацијама. Црвени крст Сомбор мотивише младе да се у духу хуманизма, толеранције, пријатељства укључе у рад Организације.

Активности младих протежу се кроз све активности Црвеног крста, а управо су млади волонтери

реализатори многобројних активности из различитих области рада и деловања, као што су:

- ✚ превенције трговине људима – едуковани волонтери реализују вршњачке едукације у предшколским установама, основним и средњим школама, факултету, као и у локалним заједницама, те учествују у обележавању значајних датума (обележавање светског и европског дана борбе против трговине људима),
- ✚ вршњачке едукације у области промоције здравих стилова живота,
- ✚ мотивација добровољних давалаца крви,
- ✚ реализација активности у оквиру програма Промоције хуманих вредности у вртићу и основним школама,
- ✚ учешће у обуци прве помоћи и организовању такмичења,
- ✚ учешће у летњим камповима организованим од стране Црвеног крста Сомбор као и других организација,
- ✚ реализатори су програма у летњим камповима на локалном, покрајинском и државном нивоу,
- ✚ учешће на међународним омладинским едукацијама и камповима...

Црвени крст Сомбор тренутно броји око 150 активних волонтера, који се радо активирају у свим активностима. Волонтери се одлично сналазе у раду организације, а то је управо због бројних програма и активности које се спроводе, па самим тим могу да одаберу оно што је њима занимљиво и у чему се проналазе. Свако може да пронађе своје место у Црвеном крсту, а да је корист увек обострана, колико год да помажемо свим људима, толико помажемо и себи и стварамо плодно тло за сопствени развој. Искуство, знање, вештине које се стичу кроз овакав тип рада једни су од важнијих који користе волонтерима у даљем раду у било којој области.

Међу многобројним волонтерима

истичу се и студенти прве године Педагошког факултета, који су након акције добровољног давања крви организоване од стране Црвеног крста Сомбор, на нашем факултету, одлучили да се прикључе овој хуманитарној организацији. Ми, аутори овог текста, као активни волонтери Црвеног крста Сомбор испричаћемо вам нашу причу.

Након што смо чули за акцију добровољног давања крви на нашем факултету, одлучили смо да, по први пут, добровољно дамо крв. Будући да смо тамо наишли на много волонтера који су учествовали у тој акцији, јавила нам се жеља да се прикључимо Црвеном крсту Сомбор и да се упознамо са волонтирањем.

Након информативног разговора у објектима Црвеног крста Сомбор, одлучили смо да прођемо обуку за вршњачку едукацију, па смо добили прилику да се опробамо у едукацији деце у основним школама, а све са циљем стицања искуства у раду са децом.

Кроз пар месеци смо постали активни у многобројним акцијама из различитих области, где смо стекли нова знања и искуства, као и пуно познанстава. Приликом извођења неких акција чији смо били учесници, пропutoвали смо пар градова, па чак и земаља. Били смо у Сарајеву, где смо присуствовали скупштини младих Црвеног крижа Сарајево, и наравно стекли много пријатеља с којима смо и данас у контакту, а исто тако смо и разменили искуства у раду. Такође, ту је и путовање у Зрењанин, на Фестивал позоришних пред-

става које су припремили ученици трећег и четвртог разреда основних школа, где смо заједно са учитељицом били задужени за бригу и безбедност деце која су учествовала

у програму. Управо ту је дошло до споја нашег будућег занимања и нашег волонтирања, јер смо стекли искуство у организовању разних активности са децом, њиховом анимирању, као и бризи о њима.

Као што упознајемо много људи током путовања, упознајемо их и у акцијама у самом граду. Позитивна атмосфера у самој организацији Црвеног крста Сомбор и осећај да смо активни чланови друштва само су неки од многих разлога нашег волонтирања. Надам се да ће нам се колеге придружити и открити задовољство које произилази из хуманитарног рада.

Милош Боц
Марко Мариновић

Хајде да „рударимо“!

Blockchain, криптовалуте и Bitcoin

За почетак вас морам увести у причу са пар мање занимљивих редова. Па да почнем...

Појам који је основа за све је Blockchain. То је огромна база података у коју су записане све трансакције које су се икад десиле. Она у себи има података колико свако од нас посеђује „новца“ и колико га троши. Blockchain је веома важан јер представља основу за било коју криптовалуту.

Криптовалута је дигитално средство плаћања које није контролисано од стране никога, потпуно је децентрализована. Предности су невероватна брзина, изузетак трећег лица (нама најпознатије треће лице је банка), као и апсолутна дискреција. Захваљујући Blockchain-у пошиљалац средстава је сигуран да ће прималац добити послата средства, као што се гарантује и да ће средства која су послата бити скинута пошиљаоцу са дигиталног новчаника. На овај начин се онемогућује „копирање“ дигиталног новца, као и њего-

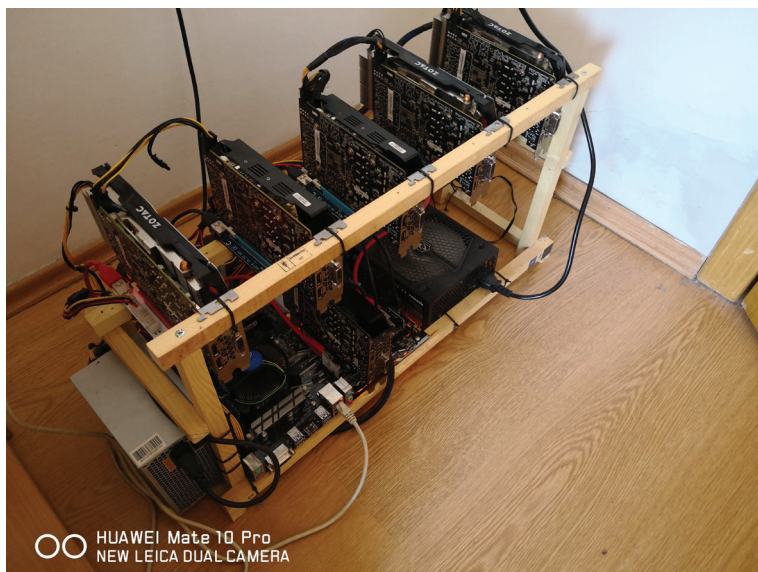
во нелегално умножавање.

Bitcoin је прва дигитална валута. Он је направљен 2009. године. Направио га је “Сатоши Накамото”. Његов стваралац до дана данашњег остаје мистерија. Разне приче су везане за име, још увек се не зна да ли је у питању псеудоним или стварно име. Постоје теорије да је у питању валута створена од стране једног човека који поседује генијални ум, групе људи, па чак и одређених организација. Ствара се пуно различитих верзија приче о настанку, узроку и крајњем циљу саме валуте, али оно што је сигурно јесте да је више него добродошла у свет.

Њега називају и дигитално злато. Број Bitcoin-а је ограничен на 21 милион, што је забележено и у Blockchain-у. То практично значи да се не може више од тога појавити. До сада је „ископано“ око 17 милиона

Bitcoin-а, од чега сам стваралац поседује 1,1 милион. Истраживања кажу да је око 4 мили-

она Bitcoin-a izgubljeno zauvek. То „губљење“ се дешава у самом почетку, док Bitcoin није био толико распрострањен и вредан. Наиме, власници су губили „приватне кључеве“ (лозинке) својих дигиталних новчаника, као и старе хард дискове на којима су имали одређени број Bitcoin-a. Тада то нису видели као проблем вредан решавања, јер је цена била безначајна. Данас се веома кају због тога, јер је његова вредност скочила далеко изнад очекиване.

Јединица мања од Bitcoin-a је Satoshi. Потребно вам је 100 милиона Satoshi-ја како бисте имали један цео Bitcoin.

Наравно, Bitcoin није једина дигитална валута у свету. Познатији његови следбеници су Itrium, Litecoin, BitcoinCash, Dash, Zcash... Ове и све остале овде ненаведене валуте називамо Altcoin-има.

У наставку ћу вам укратко испричати о свом личном искуству са овом валутом.

За Bitcoin сам чуо још 2012. године. Тада је његова вредност била свега 13 долара. Друг је почео да га „рудари“ и заинтересовао сам се за целу ту причу. „Рударити“ значи да се помоћу хардвера (графичких картица и процесора), као и посебно опремљених машина (Asicminer) обрађује трансакција између два корисника дигиталних новчаника. То је захтевало такав начин „пословања“ управо због Blockchain-a, како би „рудари“ потврђивали обављање одређених трансакција. Наравно,

„рудари“ добијају одређене стимулације у виду дела трансакције коју је успешно обрадио. Због неразумевања важности и предности „рударења“, као и неверице у исплативост истог, средства тражена за започињање „рударења“ су ми била ускраћена, одбијена. Све до 2017. године нисам успео да реализујем свој план.

Године 2016. почињем активно да се бавим 3Д моделовањем и штампањем. Компјутер преко кога сам радио је поседовао графичку картицу са задовољавајућим перформансама, па сам из знатижеље инсталирао Miner, програм за „рударење“. Како бих могао да направим налог на Miner-у, потребно је било унети адресу дигиталног новчаника на који су ми биле уплаћиване стимулације за наставак сарадње у Bitcoin валути.

Убрзо увиђам да је профитабилност „копања“ добра и одлучујем да своје хардверске ресурсе преусмерим на то. Иако је моје окружење било убеђено да је то све само још једна прича, превара, трик, разуберавам их и у договору са још једним улагачем, у септембру 2017. године купујем једну од најјачих графичких картица које су ми биле доступне. У децембру исте године, преко мењачнице за дигиталне валуте, подижем са свог дигиталног новчаника 1300 долара. Дакле, за мање од четири месеца сам зарадио 1300 долара дозволивши да се користе моји ресурси, тј. графичка картица и процесор.

Недуго после тога, са једним другом, улажем новац у РИГ, посебно опремљен рачунар који поседује све компоненте стандардног рачунара с тим да користи много графичких картица како би се алгоритми и трансакције брже обављале.

Цена криптовалуте је с почетком 2018. године доживела велики пад, али, рачунајући потрошњу електричне енергије њену цену (електрична енергија и њена цена су јако битне ставке, јер је РИГ један од већих потрошача) увиђам да је и даље „рударење“ профитабилно, али не толико колико крајем 2017. године.

Мој пример су убрзо следили пријатељи и познаници, тако да се круг „рудара“ проширио. Сви који су почели, успешно се баве „рударењем“. Наша сарадња је свакодневна и увек смо ту једни за друге. Можда због бројки које сам навео у почетку текста, помислите да је сав тај посао превише труда око ничега, али ја и даље тврдим да је вредно рада и улагања, као и да се исплати више него што мислите.

Тренутно разматрам то да средства која „изрударим“ не продајем, већ да сачекам нову највећу вредност. Такође, моји планови за будућност су уско повезани са Bitcoin-ом. Намеравам да улажем средства која пристижу „рударењем“ у нове ресурсе који ће ми омогућити да „изрударим“ још већу количину. У мом окружењу и породици је ова валута толико често спомињана, па чак и моје дете зна шта

је Bitcoin и да је то „дигитална парица“.

Да „нема хлеба без мотике“ је истина, само што сам ја пронашао једну дигиталну.

Срђан Делић

Поучавајући друге учимо и сами

Опет прво место! Као и прошле, и ове године смо на Учитељијади освојили прво место у беседништву. Са великим задовољством представљамо победничку беседу.

„Ко од вас зна све? Да ли мислите да сте до сада у животу научили довољно и да ли сте свесни шта је то живот и шта он носи? У животу сам срела пуно људи: паметних, немих, мирних, повучених, али сам исто тако сретала људе следе од мржње, следе од похлепе, следе од зависти, оне које никад неће спознати праве вредности. Људи те инспиришу или исцрпљују. У њима рониш или се давиш. Чак и

када не маримо за то шта ће ко рећи или помислити, други ће у нама видети узор или ће у нама видети све оно што никад не желе да раде или да буду. Зато, опрезно, врло је битно да пазимо шта говоримо, колико брзо причамо, какве одлуке доносимо и како оне утичу на окружење у коме живимо. Запитам се понекад, зашто поучавам друге? Да ли сам свесна изговорених речи, да ме неко слуша и упија сваку моју реч као истиниту? Као будући учитељи морамо знати како је дивно имати тај дар и како је само лепо када знате да сте модел на који се деца угледају... дивно је видети и осетити да су све очи упрте у вас и да вас

помно прате. Наш реформатор језика, писац, сакупљач народних умотворина Вук Стефановић Караџић је рекао: "Ја сам увјек у животу учио од паса и ђеце." Зашто баш од њих?! Можда зато што су то бића која зраче лепотом своје чисте душе, неупрљане прашином суровог света и немилосрдних људи! Они не знају да прикрију осећања и емоције. Време је да схватимо да деца нису мала бића која само уче од нас, време је да почнемо да их посматрамо у пуној величини њихове вредности, коју чине искреност, наивност и чистота. Деца су небрушени дијамант који чека да га неко избруси на прави начин, али како?! Тако што ћемо се добрим делом угледати на њих, што ћемо их поштовати. Од грубог камена до сјајног дијаманта пут је дуг, али вредан труда. Многи причају о различитим техникама учења, како да направимо мапу ума и како да савладамо баријере. Јесмо ли свесни чињенице да поучавајући друге, много учимо и ми сами, мењамо сопствена мишљења. Изграђујемо ставове. Рушимо стереотипе и предрасуде. Учимо да је важна подела на оно што је добро и оно што је лоше. Поучавамо друге да схвате суштину нашег постојања, да схвате праве вредности, да је лепо волети, није срамота не знати, срамота

је не учити! Жудимо за сјајем и славом, увек нам је премало новца и времена, заборављамо да су највредније оне ствари које се не купују. Свет је заправо много лепо место, али су га људи покварили. Њихови притворни осмеси, лоша глума и карактери. Научимо децу да увек буду оно што јесу! Да се не смеју када им се плаче. Да не глуме никад осим у школској представи. И да их не понесу и вину у небеса громогласни аплаузи тако да забораве одакле потичу. Зашто онда ми то заборављамо!? Пробајмо без љутње и срџбе. Док су рушили мостове нису питали требамо ли преко реке. Живот, живот је игра из које излазимо јачи и паметнији. И стварно сам се уморила, од тајни, од лажи, од гомиле истина, од гужве пред вратима, и питам се, шта у себи носе људи који виде само туђе грешке, јесу ли икад били свесни својих грешака. Време не чека. Не чекају ни људи. Чак ни они најдражи. А како да у свету губљења, не изгубимо себе, научићемо управо учећи људе око себе. И на крају: освртните се и запитајте се, знате ли ви шта је то живот?"

Идемо у сусрет новим победама!

Мирослава Палалић

Топ 10 – Геџети

По дефиницији, геџети су мали алати који имају одређену специфичну функцију, мање или више су практични, али скоро увек фасцинантног дизајна. Геџети у наставку текста су ми привукли пажњу својом оригиналношћу и иновативношћу, па их делим са вама.

1. „Отохико“ - посебно дизајнирана виљушка, чија је сврха да „скупља“ непријатне звуке сркања приликом конзумације супе и „претвара“ их у пријатне мелодије из вашег паметног телефона. Помоћу апликације са којом је виљушка повезана омогућено је да се на сваки ваш срк из звучника телефона огласи нека лепа мелодија. Наиме, у Јапану се традиционална густа супа са резанцима – рамен, једе уз обавезно сркање. На тај начин, истовремено се могу унети и течност и резанци. Јапанска компанија Nissin, која иначе производи инстант нудле, својим купцима је понудила ову оригиналну виљушку, а морамо признати да би многим нашим познаницима могли да је поклонимо!

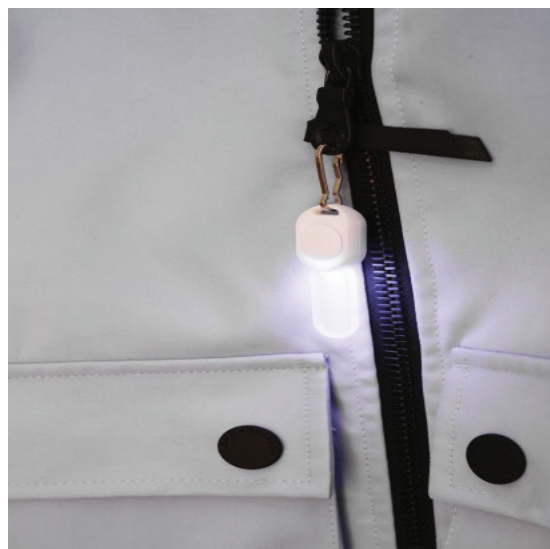
2. USB вентилатор за ајфон

У врелим данима који нам предстоје сваки начин расхлађивања је добродошао. Вентилатор који се врло једноставно и лако монтира на ајфон, једно је од понуђених решења. Да бисте га користили није потребна никаква апликација, нити инсталација. Вентилатор користи снагу батерије вашег телефона тако што се повеже преко USB додатка на улаз предвиђен за пуњач. Захваљујући његовим малим димензијама можете га носити и у џепу.

3. LED лампица за рајсфершлус

Ова справаца ће вам омогућити да будете осветљени када год вам је потребно. Веома је једноставна за употребу, а савршен је додаток за свакодневне животне ситуације. Она се попут привеска закачи на јакну, ранац, ташну или било шта друго што има рајсфершлус. Померањем дугмета на доле активира се блиставо LED светло које ће обасјати околину и учинити да будете видљиви другима у мраку. Ова лампа је идеална за све оне који ноћу морају да буду напољу, јер ће учинити да се осећају безбедно. Такође, могу је користити кампери, људи који често путују, или они који воле дуге летње ноћне шетње.

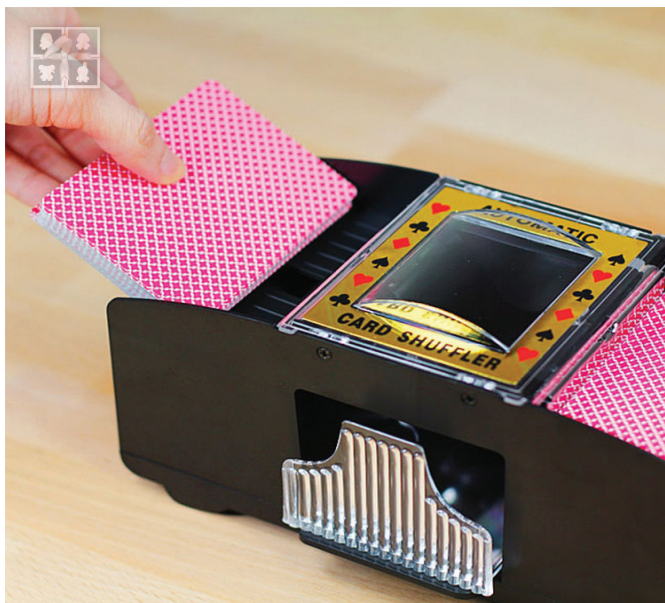
4. Лампица у облику астронаута

Још једна занимљива и корисна лампица која се може прикључити на USB. Супер-јарко LED светло се пали када се подигне визир на кациги астронаута. Флексибилни кабл вам омогућава да сноп светлости усмерите у жељеном правцу. Идеална је за оне који воле ноћу да уче, а захваљујући оригиналном дизајну улепшаће и ваш радни сто.

5. Мешач карата

Један од видова забаве међу студентима је играње разних карташких игара. Међутим, најдосаднији део је свакако мешање карата. Ево решења за то: аутоматски уређај за мешање карата меша чак два шпила карата у исто време, а за свој рад захтева само четири батерије.

6. Мозгалица пиво

Онај ко је реши, тај ће и да попије пиво! У питању је креативан производ, који је одличан за провод са друштвом. Наиме, ова мозгалица закључа пут до отварача, и не може се уклонити све док се не реши задатак. Живеле паметне главице!

7. Шоља „Ратови звезда“ Дарт Вејдер

Овај геџет је за све љубитеље кафе и серијала научно-фантастичних филмова „Ратови звезда“ (енгл. „Star Wars“) које је снимио чувени сценариста, редитељ и продуцент Џорџ Лукас. Филмови из овог серијала су постали феномен поп културе, а Дарт Вејдер игра кључну улогу у дешавањима филмова „Нова нада“, „Империја узвраћа ударац“, „Повратак џедаја“ и „Освета сита“. Пријатна вам кафа галактичка браћо и сестре!

8. WC папир за уметнике

За оне којима инспирација долази у неочекиваним моментима, помоћу овог „изума“

омогућено је да се уметнички изразе на „месту где и цар иде пешке“. Потребно је само да увек имате оловку при руци.

9. Сат који бежи

Ово је прави револуционарни изум за све оне који имају проблема да на време устану. Ради се

о следећем: ујутру када сат зазвони, имате само једну шансу да га искључите. Ако то не учините, сат скочи и почиње да бежи по поду све док га не ухватите и не искључите. Може да скочи до висине од 90 cm, а креће се по дрвету и тепиху. Опремљен је микропроцесором који му омогућава непредвидиво кретање.

10. Будилник са пиштољем и метом

Осим што ћете се веома брзо пробудити, ова справа ће вам омогућити и да искилите сав бес што морате да устанете. Дакле, да бисте искључили звоњаву будилника, морате да будете изузетно прецизни (читај: будни) како бисте погодили мету тачно у центар. Уз овакав будилник нема више кашњења на предавања и испите!

Наши уметници

Имамо част и задовољство да вам представимо студенткињу која се, поред студирања, веома успешно бави и сликарством. Милена Ференчевић, апсолвент на нашем факултету, рођена је 1995. године, а од своје десете године похађала је школицу сликања код професора Милоша Пејовића. У склопу те школе одлазила је на прве сликарске колоније, дружења и изложбе. Уписује Гимназију „Вељко Петровић“ у Сомбору, и током средње школе наставља самостално да слика. Њени радови

су препознатљиви по јаким и чистим бојама, као и необичним мотивима.

Милена је тренутно члан Уметничког студиа Сомбор, где је подучава сликарству наш сомборски сликар Данијел Першић. Он је за Милену рекао: „Милена Ференчевић своју ликовну афирмацију гради у комбинацији линије и боје, у оквирима фигурације, са простором и емоцијама из маште и доживљаја колорита, где се препознаје и јасно читава стечено искуство. Њена дела не само да

остављају посматрачу естетски доживљај, већ и утисак вечне коначности.“

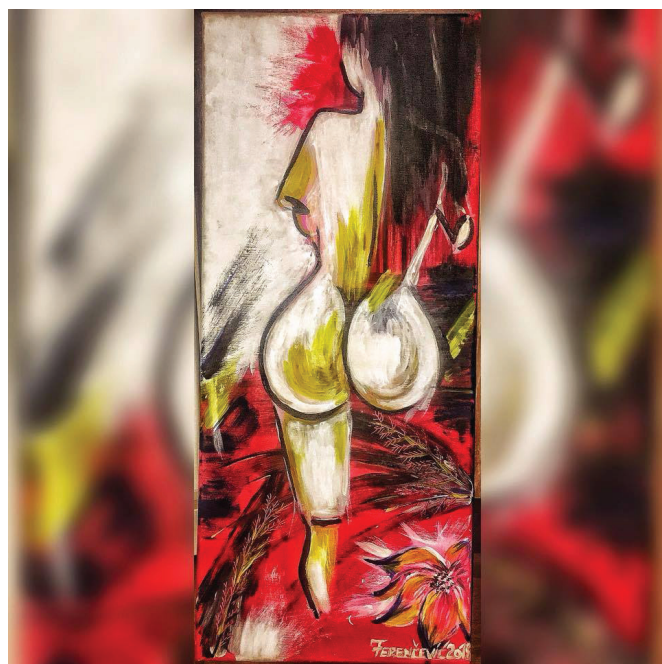
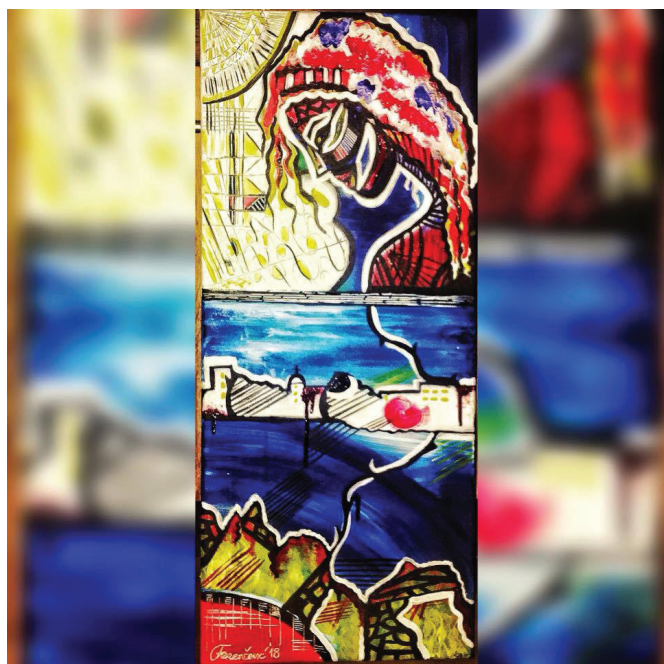
О сликарству и својим сликама, Милена каже: „слика за мене није предмет, већ откинути део мене, који никако не може бити наручен како би се слагао уз одређен део намештаја или био окачен са сакрије некакав лош зид. Људи уопштено, част изузецима, не цене уметност као врсту лепоте, део нечијег талента и утрошеног времена. Не може свако да препозна и критикује нечије дело о чијем

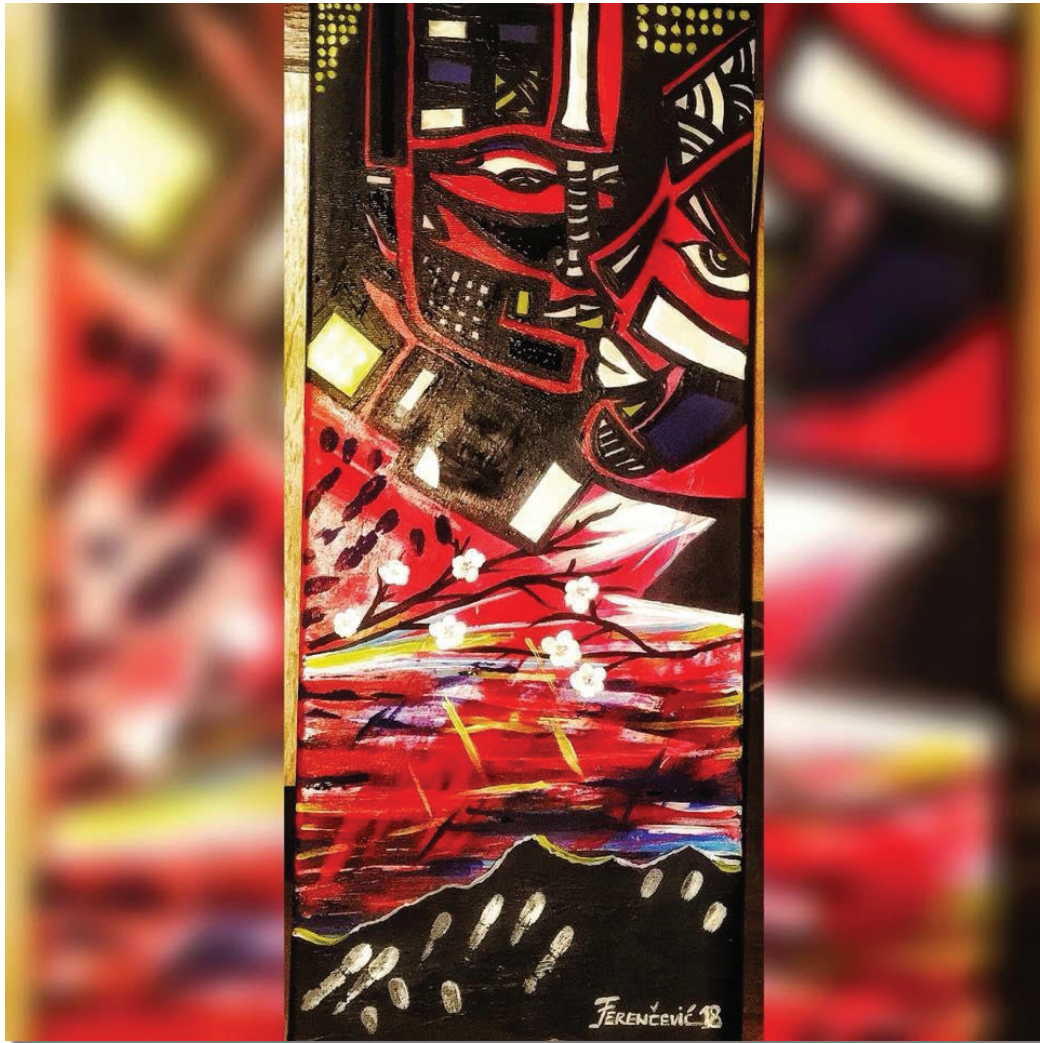
аутору не зна апсолутно ништа. Када погледамо рецимо било коју слику Фриде Кало, а не знамо услове у којима је настала, то за нас постаје само обичан цртеж са «непријатним» мотивом. Тако и слика нашег чувеног чика Саве Стојкова није нужно само портрет војвођанског паора, већ је тог човека неко познавао, он је живео, радио и ходао овде где ми сада ходамо. О слици се треба распитати, тада она добија сасвим нову димензију. Волим оригиналност, препознатљивост и нео-

бичност. Када сликам, не мислим о томе шта се продаје и шта то људи воле. Онај који зна и разуме, препознаће се у делу.“

Миленине радове можете погледати на фејсбук страници [Milena Ferenčević_A_R_T_](#).

Један њен рад је био прошлог месеца изложен на Дечјем одељењу Градске библиотеке „Карло Бијелицки“, поред стотињак радова младих уметника из Уметничког студија Сомбор.

1778-2018.

Аврам Мразовић (1756–1826)
оснивач „Норме“, прве школе за образовање учитеља

Зграда „Норме“ (1908)

Педагошки факултет у Сомбору данас

240 година образовања учитеља у Срба